

DISCURS D'INAUGURACIÓ DE LA SEU DE L ICRA 7-10-2009

Honorable Conseller Josep Huguet, Rectora Magnífica de la Universitat de Girona Anna Maria Geli, Il·lustríssima Alcaldessa de Girona, Director del Parc Científic, representant de l'ACA, Director del Programa CERCA, altres autoritats, amics i col·legues.

Com a director de l'Institut Català de Recerca de l'Aigua (ICRA), em produeix una gran satisfacció adreçar-vos unes paraules amb motiu de la inauguració de la seva seu, l'edifici H₂O, aquí al Parc Científic i Tecnològic de la UdG

Les civilitzacions sempre s'han desenvolupat allà on hi havia aigua. El desenvolupament local està lligat a la garantia i la disponibilitat d'aigua com a recurs. Per exemple Mesopotàmia significa en grec terra entre rius i abastava els territoris compresos entre els rius Tigris i Eufrates. L'abundància d'aigua va crear una gran riquesa natural, tant és així que s'identificava amb el paradís que esmentava la Bíblia. Aquest fet va permetre assolir un gran desenvolupament a les civilitzacions neolítiques.

Aquí, a Catalunya, els Laietans eren un poble que va habitar la costa de Barcelona, des del nord del riu Llobregat fins a la Tordera. Com un assentament ibèric va néixer també la ciutat de Girona, travessada pels rius Galligants, Güell, Ter i Onyar. Aquí hi van passar romans, visigots, musulmans, jueus i cristians, pobles que han contribuït a crear l'actual patrimoni cultural d'aquesta ciutat.

La Catalunya actual és molt més poblada que en les èpoques que acabo de descriure, i és un país que ha basat la seva gran activitat econòmica en els seus recursos naturals disponibles, i entre aquests l'aigua. I les creixent necessitats d'aigua es compliquen perquè, en general, plou a destemps, i per tant podem dir que Catalunya pateix episodis de sequera i també d'escassetat d'aigua. **El desenvolupament local d'una societat està lligat a la garantia i la disponibilitat d'aigua, s'entén que de qualitat, com a recurs. En aquest sentit Catalunya pateix crònicament d'un desequilibri entre l'oferta i la demanda a causa d'un augment del consum.** De tota manera, la contenció i l'estalvi poden fer que aquest desequilibri no s'agreugi i que l'aportació de nous recursos permeti corregir-ho.

Històricament l'administració s'ha centrat a afrontar els problemes derivats de la quantitat i la qualitat de l'aigua a Catalunya. Així, es va endegar l'any 1981 el primer Pla de Sanejament de Catalunya. I més recentment, l'èmfasi ha estat posat a millorar l'estat ecològic dels ecosistemes, que comporta mantenir un equilibri entre la conservació i l'ús. Val a dir que la qualitat i la quantitat de l'aigua son les dues cares d'una mateixa moneda. La millora dels sistemes de depuració contribueix també a millorar la garantia per a la disponibilitat d'aigua regenerada, i que així pugui contribuir a atendre els diferents usos.

En aquest escenari de recurrents sequeres i escassetat d'aigua la reutilització ha de jugar un paper clau, fins i tot, en l'aigua de boca. Per fer-ho possible, caldrà seguir millorant els processos i treballar per a una major acceptació social de l'ús de l'aigua regenerada. Aquesta tipologia de recurs alternatiu, conjuntament amb la recuperació de pous i la dessalinització, és vàlida tant en èpoques de sequera com en èpoques d'abundància. En aquest sentit és important no baixar la guàrdia després de la gran crisi

del 2008 i poder garantir sempre aquest recurs amb la qualitat que ens ve marcada per la Directiva Marc de l'Aigua Europea.

És en aquest context que el Govern català aposta per l'ICRA com a centre de referència en la investigació en matèria de recursos hídrics, qualitat de l'aigua en el sentit més ampli de la paraula (química, microbiològica, ecològica, etc) i tecnologies de tractament i d'avaluació

L'ICRA fou creat l'octubre de 2006 pel Govern de la Generalitat de Catalunya en el marc del Programa de Centres de Recerca de Catalunya (CERCA). En el desenvolupament d'aquest projecte l'ICRA ha comptat amb l'impuls incondicional dels seus patrons: el Departament d'Innovació, Universitats i Empresa de la Generalitat de Catalunya (DIUE), de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), i de la Universitat de Girona (UDG) i el seu Parc.

La investigació en el camp del cycle integral de l'aigua és un dels temes que requereixen i requeriran un major esforç investigador i una contribució de solucions tecnològiques i de gestió en els propers anys. En aquest sentit, l'ICRA ha posat en marxa un projecte de recerca on s'hi inclouen els aspectes relacionats amb la qualitat ecològica, química i microbiològica de les aigües naturals, així com el desenvolupament de noves tecnologies de tractament d'aigües residuals, fins a l'estudi d'estratègies de disponibilitat del recurs que considerin els aspectes de sostenibilitat, percepció social i costos (econòmics i socials) relacionats.

L'ICRA té previst desenvolupar recerca de qualitat i d'abast internacional, mitjançant l'atracció del millor talent, per tal de posicionar-se a l'alçada dels millors centres en el seu àmbit. Aquí l'ICRA vol esdevenir un punt de trobada entre tots els agents, públics i privats, que treballen en l'àmbit de l'aigua, i alhora en un node connectiu entre la recerca que es desenvolupi a Catalunya i la societat. L'ICRA ha començat ja a treballar en xarxa amb investigadors d'altres centres de recerca i universitats catalanes i també amb empreses del sector de l'aigua que comparteixen els objectius definits en el seu Pla Estratègic 2009-2014.

Aquests objectius estratègics inclouen l'estudi dels **processos hidrològics**, l'estat dels **ecosistemes** i la **transferència de contaminants**, especialment en condicions **d'escassetat d'aigua**, en un context de **recerca multidisciplinària**, i que **permeti transferir** el coneixement generat cap a l'administració, el teixit industrial, la comunitat científica i la societat en general. Per a fer possibles aquests objectius, l'ICRA s'organitza en tres grans àrees de recerca: recursos i ecosistemes; qualitat de l'aigua; i tecnologies. Així mateix, esdevé clau la transferència cap al món de l'empresa, per això s'està treballant en el desenvolupament de la plataforma de transferència tecnològica PLANTEA, d'ubicació inicialment plantejada en el terme municipal de Quart, on s'hi podran instal·lar plantes pilot fins a escala semiindustrial. És d'esperar que així l'ICRA contribueixi al paper que Catalunya ha de tenir, en liderar dins el context espanyol i europeu moltes iniciatives de recerca en l'àmbit dels recursos hídrics, de la qualitat de l'aigua així com de les tecnologies. En definitiva, Catalunya ha de cercar les solucions que reclamen la problemàtica de l'aigua de l'àmbit mediterrani per tal de ser un país que afronti amb èxit els reptes del segle XXI.

No voldria acabar aquest discurs sense donar les gràcies al Parc Científic i Tecnològic de la UdG que és qui ha fet l'esforç econòmic més important per a la construcció de l'edifici que avui inaugurem, així com al DIUE i la UdG pel finançament aportat, i posar de manifest que aquest edifici ha rebut fons FEDER de la Comissió Europea.

Pel que fa a les persones, vagi el meu agraïment per a tots els qui han fet possible aquest projecte que es diu ICRA, des dels membres de la comissió de creació de l'ICRA, als consellers Mas-Colell, Solà, del Pozo i Huguet i els seus equips; els rectors Nadal, Batlle i Geli i els seus vicerectors; així com els directors de l'Agència Catalana de l'Aigua. Vull aquí agrair la tasca realitzada per la meva predecessora Victòria Salvadó, i l'ajut i suport al llarg de tots aquest anys, de tot l'equip de la Direcció General de Recerca, i de tot l'equip del CERCA amb el seu actual director Ramon Moreno. També vull donar l'agraïment al President del CSIC, Rafael Rodrigo, per haver facilitat la meva incorporació com a director de l'ICRA a través d'un conveni de col·laboració entre les dues institucions. Finalment, cal agrair a tot el personal de l'ICRA l'esforç i la dedicació que han posat, fins al darrer moment, per fer possible aquesta inauguració.

Finalment vull agrair-vos la vostra presència en un dia tan assenyalat tant per a tots els qui formem part de l'ICRA així com per al CERCA, i em plau convidar-vos a visitar les instal·lacions de l'ICRA.

Damià Barceló
Director de l'ICRA